

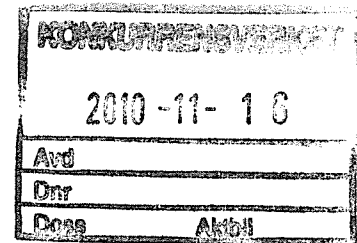
KLAGANDE

Personalpartner Karlsson & Co AB, 556642-7455

Ombud: Advokat Ulf Yxklinten
Hamilton Advokatbyrå Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska enheten
113 99 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 26 augusti 2010 i mål nr 31567-10, se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten bifaller, med ändring av länsrättens dom, överklagandet och beslutar att upphandlingen får avslutas avseende tjänst 1 arbetsmarknadsområde Malmö först sedan rättelse skett på så sätt att ny utvärdering görs varvid Misa AB:s anbud avseende tjänst 1 arbetsmarknadsområde Malmö inte ska beaktas.

Kammarrättens interimistiska beslut den 1 september 2010 att upphandlingen inte får avslutas upphör i och med denna dom att gälla.

YRKANDEN M.M.

Personalpartner Karlsson & Co AB (bolaget) yrkar att kammarrätten med ändring av förvaltningsrättens dom beslutar att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse vidtagits innebärande att det anbud som Misa AB lämnat avseende tjänst 1 på arbetsmarknadsområdet Malmö förkastas och att bolaget ensamt tilldelas tjänst 1 på arbetsmarknadsområdet Malmö. Bolaget anför i huvudsak följande. Enligt i förfrågningsunderlaget uppställt skall-krav ska anbudsgivare visa att denne under avtalstiden disponerar lämpliga lokaler inom huvudorten. Huvudorten såvitt nu är i fråga är Malmö. Misa AB har åberopat ett mer än fyra år gammalt beslut från Länsstyrelsen som saknar information om någon lokal och inte visar att Misa AB disponerar någon lämplig lokal under den avtalstid som upphandlingen avser. Vidare ligger adressen i Burlövs kommun och har postadress Arlöv. Förfrågningsunderlaget ger inte utrymme för den utvidgning av orten Malmö som förvaltningsrätten accepterat i dess dom.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till överklagandet. Arbetsförmedlingen vidhåller vad som anförts i förvaltningsrätten och tillägger bl.a. följande. Det beslut från länsstyrelsen som Misa AB har gett in visar att man förfogar över lokaler som uppfyller kraven i förfrågningsunderlaget. Lokalerna ska vara belägna inom huvudorten på det arbetsmarknadsområde som anbudet avser. En sådan omständighet som kommuntillhörighet kan inte ensamt vara avgörande.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsrättens dom.

I förfrågningsunderlaget under punkt 1.2 anges på sidan 4 fjärde stycket att det på www.arbetsformedlingen.se finns en karta som visar vilka

kommuner som ingår i respektive arbetsmarknadsområde. Av ifrågavarande karta över arbetsmarknadsområden inklusive förklarande text framgår att Burlövs kommun ligger inom Lunds arbetsmarknadsområde samt att endast Malmö kommun ligger inom Malmö arbetsmarknadsområde.

Kammarrättens bedömning

En av de grundläggande principerna för upphandling är transparens. Ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen. Vissa förutsättningar för en upphandling kan vara så viktiga att den upphandlande enheten uppställer dessa som skallkrav. Om så sker istället för att tillämpa så kallade börkrav kan myndigheten inte senare bortse från dessa uppställda skallkrav. Om myndigheten skulle bortse från att en anbudsgivare inte uppfyller ett eller flera skallkrav och ändå utvärderar anbudet skulle myndigheten bryta mot en annan central princip inom upphandlingsområdet, nämligen principen om likabehandling. Ett sådant förfarande innebär också att andra presumtiva anbudsgivare, som kunnat konstatera att de inte kan uppfylla nämnda skallkrav och därför avstått från att avge anbud, utesluts från upphandlingen.

Bolaget har i målet gjort gällande att Misa AB inte uppfyllt skallkravet i punkt 4.6 att anbudsgivaren i anbudet ska visa att man under avtalstiden disponerar lämpliga lokaler, belägna inom huvudorten (= namn på respektive arbetsmarknadsområde) på det arbetsmarknadsområde som anbudet avser, för de insatser och för den volymen som anbudet avser. Arbetsförmedlingen anser att Misa AB uppfyller samtliga skallkrav i förfrågningsunderlaget.

Det är ostridigt i målet att kraven att anbudsgivaren ska visa att man disponerar lämpliga lokaler samt att lokalerna ska vara belägna inom

huvudorten på arbetsmarknadsområdet, i förevarande fall Malmö, utgör skall-krav.

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. att anbudsgivaren ska visa att man disponerar lämpliga lokaler, t.ex. genom kopia av hyresavtal, optionsavtal eller liknande. Misa AB har till sitt anbud bifogat ett beslut från länsstyrelsen den 31 mars 2006. Av beslutet framgår bl.a. att Misa AB beviljats tillstånd med stöd av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) att driva viss daglig verksamhet på adress Disponentvillan, Allégatan 165, 232 31 Arlööv. Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att detta innebär att skall-kravet vad gäller att visa att man under avtalstiden disponerar lokaler är uppfyllt. Skäl för ingripande enligt LOU på denna grund saknas.

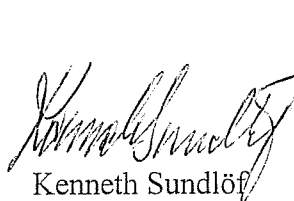
Vad gäller frågan om Misa AB:s lokaler ska anses vara belägna inom huvudorten i Malmö arbetsmarknadsområde gör kammarrätten följande bedömning. Det är i målet ostridigt att adressen ligger i Burlövs kommun och har postadress Arlööv. Av karta som hänvisas till i förfrågningsunderlaget framgår att Burlövs kommun ingår i Lunds arbetsmarknadsområde och att Malmö arbetsmarknadsområde utgörs av Malmö kommun. Av punkt 4.6 i förfrågningsunderlaget framgår att huvudort i detta avseende definieras som namn på respektive arbetsmarknadsområde. Misa AB:s lokaler är således belägna utanför Malmö arbetsmarknadsområde. Mot denna bakgrund kan enligt kammarrättens mening lokalerna med den aktuella adressen inte anses vara belägna inom huvudorten i Malmö arbetsmarknadsområde. Kammarrätten finner att Misa AB:s anbud inte uppfyller skall-kravet gällande lokalisering av verksamheten i detta avseende.

Eftersom Misa AB:s anbud inte uppfyller samtliga skall-krav borde det rätteligen ha uteslutits från utvärderingen. Då anbudet trots detta utvärderats har Arbetsförmedlingen brutit mot 1 kap. 9 § LOU. Bolaget får till följd av

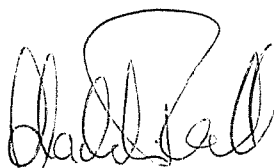
detta antas ha kunnat komma att lida skada. Det föreligger således grund för ingripande med stöd av LOU. Bolagets talan ska därför bifallas och upphandlingen förordnas rättas på så sätt att ny utvärdering av anbuden ska ske utan beaktande av Misa AB:s anbud avseende tjänst 1 arbetsmarknadsområde Malmö. Det ankommer inte på kammarrätten att förordna vilket anbud som ska antas i upphandlingen. Bolagets yrkande om att bolaget ensamt ska tilldelas tjänst 1 på arbetsmarknadsområdet Malmö föranleder därför ingen åtgärd från kammarrättens sida.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kenneth Sundlöf
kammarrättsråd
ordförande

Madelaine Tunudd
kammarrättsråd

Peter Hermansson
kammarrättsassessor
referent

Terese Danielsson
föredragande

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM
2010-08-26
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
31567-10
Enhet 14

Bilaga A.
Sida 1 (6)

SÖKANDE

Personalpartner Karlsson & Co AB, 556642-7455

Ombud: Advokat Ulf Yxklinten
Hamilton Advokatbyrå Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska enheten
113 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 28 maj 2010 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling av rehabiliteringstjänster, diarienummer Af-2009/275652. Upphandlingen avser tre tjänster på flera arbetsmarknadsområden i hela Sverige. Enligt tilldelningsbeslut meddelat den 17 maj 2010 avser Arbetsförmedlingen att teckna avtal med andra leverantörer än Personalpartner Karlsson & Co AB (bolaget) avseende tjänst 1 arbetsmarknadsområde Malmö. Genom ändring av tilldelningsbeslutet har bolaget tilldelats ytterligare 20 poäng avseende bl.a. tjänst 1 arbetsmarknadsområde Malmö.

YRKANDEN M.M.

Bolaget yrkar att upphandlingen får avslutas först när sådan rättelse vidtagits som innebär att det anbud som Misa AB lämnat avseende tjänst 1 arbetsmarknadsområde Malmö förkastas och bolaget såsom näst bästa anbudsgivare ensamt tilldelas tjänst 1 arbetsmarknadsområde Malmö. Till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Av förfrågningsunderlaget punkt 4.6 framgår att anbudsgivaren **skall** i anbudet visa att man under avtalstiden disponerar lämpliga lokaler för de insatser och för den volym som anbudet avser, t ex genom kopia av hyresavtal, optionsavtal med fastighetsägare eller liknade. Av Bilaga 2 till Tilldelningsbeslutet anges att anbud ska förkastas om det i anbudet saknas bevis för att anbudsgivaren har tillgång till lokalerna. Av Misa AB:s anbud framgår att det saknas bevis för att Misa AB under en kommande avtalstid har tillgång till erforderliga lokaler för arbetsmarknadsområde Malmö. När det gäller den lokal som Misa AB hänvisar till har man i anbudet inte bifogat något hyresavtal eller liknade. I stället har man bifogat ett beslut daterat för mer än fyra år sedan och utfärdat av länsstyrelsen. Av det beslutet finns det inte någon möjlighet att läsa ut att Misa AB överhuvudtaget disponerar någon lokal.

Av punkt 4.6 i förfrågningsunderlaget följer vidare att med lämpliga lokaler avses lokaler som bl.a. är belägna inom den huvudort på det arbetsmarknadsområde som anbudet avser. Den angivna adressen är belägen utanför Malmö och till adressen går inte lokalbuss utan man måste åka regionbuss. Ett alternativ är att åka Pågatåg till närmsta station och sedan promenera cirka 10 minuter. Stadsbyggnadskontoret i Malmö har på uppkommen fråga om adressen sagt att den inte ligger i Malmö kommun. Burlövs kommun har på samma fråga svarat att adressen finns inom Burlövs kommun. Bolaget riskerar att lida skada p.g.a. de ovan anförda bristerna.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till ansökan om överprövning och anför bl.a. följande. Om förvaltningsrätten skulle anse att ett ingripande ska göras vore ett för stort ingrepp att förordna om att upphandlingen ska göras om, varför Arbetsförmedlingen vid ett sådant förhållande yrkar att ingripande sker genom rättelse. Anbudet från Misa AB har uppfyllt samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav. Misa AB har redovisat tillgång till lokaler som enligt Arbetsförmedlingens uppfattning uppfyller skall-kravet i förfrågningsunderlaget punkt 4.6 då Misa AB:s kontor ligger i Malmö kommun. Arbetsförmedlingen har fått följande förtydligande. "Arlöv ligger i Burlövs kommun. Kommunen tillhör Stormalmö och kommunens centralort, Arlöv, är en del av tätorten Malmö. Arlöv utgör statistiskt en del av tätorten Malmö och ligger till allra största delen i Malmö kommun. Busshållsplatsen Allégatan, där Misas kontor finns, ligger i Malmö." Arbetsförmedlingen fann inte anledning att betvivla de uppgifter Misa AB lämnat i sitt förtydligande.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upp-

handlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår bl.a. att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Utredningen i målet

I förfrågningsunderlaget punkt 4.6 "Lokalisering av verksamheten" anges bl.a. följande.

Anbudsgivaren **skall** i anbudet visa att man under avtalstiden disponerar lämpliga lokaler för de insatser och för den volymen som anbudet avser, t ex genom kopia av hyresavtal, optionsavtal med fastighetsägare eller liknade.

Med lämpliga lokaler avses lokaler som är belägna inom huvudorten (=namn på respektive Arbetsmarknadsområde) på det Arbetsmarknadsområde som anbudet avser och uppfyller de krav på lokaler som framgår av bilaga 2 Allmänna bestämmelser.

I punkt 4 a) "Lokaler" i bilaga 2 "Allmänna bestämmelser" till förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

Säljaren är skyldig att tillse att de lokaler där verksamheten genomförs är tillgängliga med allmänna kommunikationer.

I bilaga 2 till tilldelningsbeslutet "Prövning av anbud" anges bl.a. följande.

Ett anbud förkastas om det inte uppfyller de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven i anbudet. Ett anbud kan förkastas på flera kategorier.

Vidare anges i samma bilaga under rubriken "Kategori, Lokaler" bl.a. följande angående när ett anbud ska förkastas avseende kategorin lokaler.

Det finns inte angivet i anbudet var tjänsten ska utföras, det finns inget bevis för att anbudsgivaren har tillgång till lokalerna på huvudorten inom det arbetsmarknadsområde som anbudet avser eller att adressen som uppges för lokalerna inte finns på huvudorten i arbetsmarknadsområdet.

I Bilaga D "Dokument gällande lokaler" i Misa AB:s anbud har ett beslut från Länsstyrelsen i Skåne län bifogats. I beslutet anges bl.a. följande. Länsstyrelsen meddelar med stöd av 23 § lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och 9 § förordningen till lagen tillstånd att driva daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig för följande verksamhet. Beslutet gäller Allégatan 165 i Arlöv.

Förvaltningsrättens bedömning

Av förfrågningsunderlaget punkt 4.6 "Lokalisering av verksamheten" framgår att anbudsgivaren i sitt anbud ska visa att man under avtalstiden disponerar lämplig lokal. Vidare följer av samma punkt i förfrågningsunderlaget att detta kan visas t.ex. genom kopia av hyresavtal, optionsavtal med fastighetsägare eller liknande.

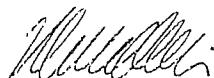
Misa AB har lämnat in ett beslut från Länsstyrelsen i Skåne län där Misa AB medges rätt att bedriva verksamhet i lokaler på Allégatan 165 i Arlöv. Förvaltningsrätten finner att länsstyrelsens beslut är en sådan handling som visar att anbudsgivaren under avtalstiden disponerar lämpliga lokaler.

Det är ostridigt mellan parterna att den aktuella adressen, Allégatan 165 i Arlöv, är belägen i Burlövs kommun. Arbetsförmedlingen har genom ett förtydligande från Misa AB uppgett att Arlöv är en del av tätorten Malmö och till största del ligger i Malmö kommun. Bolaget har angett att Arlöv ligger i Burlövs kommun och att Misa AB därför inte har visat att de disponerar lokaler på huvudorten. Förvaltningsrätten finner att kommuntillhörigheten inte ensamt avgör om lokalen är belägen inom huvudorten eller inte. I det nu aktuella målet har Arbetsförmedlingen angett att Arlöv statistiskt sett utgör en del av tätorten Malmö och ligger till största del i Malmö

kommun. Förvaltningsrätten finner inte anledning att betvivla dessa uppgifter.

Sammantaget finner förvaltningsrätten att den lokal som Misa AB angett i sitt anbud är belägen inom huvudorten Malmö. Arbetsförmedlingen har således haft fog för att utvärdera Misa AB:s anbud, skäl för omprövning föreligger ej. Bolagets ansökan om överprövning ska således avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1A LOU)

Ulrika Melin

Rådman

Handläggare har varit förvaltningsrättsnotarie Sara Sjöstrand.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafon, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis